

Prace transportowe

Przy podłączaniu instalacji hydraulicznej należy stosować rękawice ochronne.

Zabezpieczenie plandeką skrzyni ładunkowej przy przewozie ładunków sypkich.

Mechaniczna blokada skrzyni przyczepy przy pracach pod uniesioną skrzynią.

Przyczepa zbierająca do przewozu materiałów przestrzennych luzem.

Trójkątna tablica wyróżniająca pojazd wolno poruszający się – na tylnej burcie przyczepy.

SPRAWDŹ WARUNKI PRACY

**JEŻELI
NA JAKIEŚ PYTANIE
ODPOWIESZ „NIE”,
ZASTANÓW SIĘ
I PODEJMIJ
NIEZBĘDNE DZIAŁANIA,
ABY TWOJA PRACA
BYŁA BEZPIECZNA.**

- Czy jesteś ubrany w odzież roboczą i buty z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem?
- Czy znasz instrukcje obsługi przyczepy rolniczej i ciągnika oraz stosujesz zasady ich bezpiecznej obsługi?
- Czy masz wymagane uprawnienia do kierowania pojazdami rolniczymi i znasz przepisy ruchu drogowego oraz przepisy transportowe?
- Czy ciągnik i użytkowana/e przyczepa/y są zarejestrowane i mają aktualny przegląd techniczny oraz są sprawne?
- Czy zaczep przyczepy wyposażony jest w sprężynę odciążającą lub podporę oraz sworzeń zabezpieczony przed wypadnięciem?
- Czy przyczepa wyposażona jest w drabinę lub stopnie ułatwiające wchodzenie i schodzenie?

Odzież robocza i ochronna

Do prac transportowych związanych z transportem rolniczym może przystąpić rolnik ubrany w dostosowaną do pory roku odzież roboczą. Poły bluzy lub koszuli należy zapinąć, a mankiety rękawów nie mogą luźno zwisać. Powinien także założyć:

- pełne buty z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem chroniącym palce stóp,
- przy wykonywaniu niektórych prac rękawice robocze i ochronne.

Bezpieczeństwo transportu

Przed przystąpieniem do pracy rolnik powinien zapoznać się z instrukcją:

- bezpiecznej eksploatacji przyczepy oraz jej konserwacją i regulacją;
- obsługi ciągnika rolniczego;
- dołączoną do wału przegubowo-teleskopowego w przypadku przyczepy zbierającej.

Sprzęganie ciągnika z przyczepą

Przed rozpoczęciem prac każdorazowo należy sprawdzić stan techniczny ciągnika i przyczepy, zwłaszcza: układ kierowniczy ciągnika oraz układy hamulcowe przyczepy i ciągnika, instalacji elektrycznej, oświetlenia drogowego i sygnalizacyjnego, a także stan urządzeń zaczepowo-przyłączeniowych.

- Podczas sprzęgania nikt nie powinien znajdować się pomiędzy ciągnikiem a przyczepą.
- Sprzęganie można rozpocząć po wyłączeniu silnika i unieruchomieniu pojazdu za pomocą hamulca postojowego.
- Zaczep przyczepy powinien być wyposażony w sprężynę, co ułatwia łączenie przez jedną osobę. W przypadku braku sprężyny, można wyposażyć go w podporę z regulacją wysokości.
- Po zaczepieniu dyszla przyczepy z zaczepem transportowym ciągnika należy zabezpieczyć sworzeń zaczepowy zawleczką (jeśli nie jest to zaczep automatyczny).
- Instalację elektryczną należy połączyć z instalacją elektryczną ciągnika oraz zabezpieczyć gniazdo przed wysunięciem.
- Instalację hydrauliczną przyczepy należy połączyć z końcówką instalacji hydraulicznej ciągnika. Przy tych czynnościach trzeba używać rękawic ochronnych.
- Następnie połączyć instalację hamulca roboczego.
- Po zakończeniu agregowania sprawdzić połączenie zaczepu, działanie instalacji elektrycznej, hamulca roboczego oraz układów.
- Przyczepy rolnicze wyposażone w hamulce typu bezwładnościowego mogą być sprzęgane z ciągnikiem pod warunkiem, że łączna masa przyczepy z transportowanym ładunkiem nie przekroczy 5 000 kg (niedopuszczalne jest łączenie takich środków transportowych w podwójne zestawy).

- Skrzynie ładunkowe przyczep wywrotek powinny być zabezpieczone sworzniami ze wszystkich stron.

Sprzęganie drugiej przyczepy

- Podczas sprzęgania niedozwolone jest przebywanie osób pomiędzy przyczepami.
- Osoba pomagająca w sprzęganiu powinna stać poza strefą bezpośredniego zagrożenia oraz być widoczna przez kierującego ciągnikiem.
- Po zakończeniu czynności należy skontrolować zabezpieczenie zaczepu oraz podłączyć przewody instalacji sygnalizacyjno-oświetleniowej a także instalacji hamulcowej i pneumatycznej przyczep/y.
- W przypadku sprawności układów można zwolnić hamulec postojowy.

Załadunek

- Nie wolno przekraczać ładowności przyczepy. W razie potrzeby należy skorzystać z łańcuchów spinających ściany boczne przyczepy.
- W czasie załadunku nie wolno przebywać w skrzyni ładunkowej oraz w strefie prac załadunkowych przy użyciu sprzętu mechanicznego.
- Ładunek należy rozmieszczać równomiernie, aby nie powodował przekroczenia dopuszczalnych nacisków osi pojazdu na drogę i nie utrudniał kierowania pojazdem.
- Ładunek nie może także ograniczać widoczności, zasłaniać świateł, urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych tablic albo znaków, w które pojazd jest wyposażony.

Przejazd transportowy

- Przed rozpoczęciem jazdy należy sprawdzić podłączenia i zdolność hamowania oraz wyjąć kliny spod kół.
- Na tylnej burcie przyczepy/drugiej przyczepy (w przypadku przejazdu z dwoma przyczepami) trzeba umieścić trójkątną tablicę wyróżniającą pojazd wolno poruszający się¹.
- Przed ruszeniem należy każdorazowo upewnić się, czy w pobliżu ciągnika i przyczepy nie znajdują się niewidoczne z miejsca operatora osoby, np. dzieci.
- Jadąc po drodze publicznej, należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i przepisów trans-

portowych. Dostosować prędkość jazdy do warunków i rodzaju przewożonego ładunku.

- Kierujący ciągnikiem rolniczym jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo w celu ułatwienia wyprzedzania innym pojazdom².
- Przy jeździe z ładunkiem ze wzniesienia należy mieć włączony taki sam bieg, jaki przy wjeździe na wzniesienie.

Przewóz materiałów sypkich

- Materiały sypkie należy przewozić w szczelnej skrzyni ładunkowej dodatkowo zabezpieczonej przed rozsypaniem i zanieczyszczeniem drogi (przykrytej plandeką).

Przewóz ładunków przestrzennych (słoma, siano)

- Maksymalna wysokość ładunku przestrzennego od podłoża może wynosić 4 m.
- Ładunek umieszczony na pojeździe powinien być zabezpieczony przed zmianą położenia (np. pasami lub taśmami) i być stabilny.
- Przewożenie słomy lub siana na przyczepie jest możliwe, jeżeli ma ona specjalną obudowę siatkową lub podwyższone burty.
- Do transportu sprasowanej słomy lub siana można używać specjalnych przyczep tzw. platform transportowych.
- Ładunek wystający poza boczne płaszczyzny obrysu pojazdu może być umieszczony tylko w taki sposób, aby całkowita szerokość pojazdu z ładunkiem nie przekraczała 2,55 m, a przy szerokości pojazdu 2,55 m nie przekraczała 3 m, pod warunkiem umieszczenia ładunku tak, aby z jednej strony nie wystawał na odległość większą niż 23 cm.

Przewóz osób i zwierząt

- Zabrania się przewozu osób i zwierząt w przyczepie nieprzystosowanej do tego celu.
- Dopuszcza się przewóz osób wykonujących czynności ładunkowe w przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy pod warunkiem, że:
 - liczba przewożonych osób nie przekracza 5,
 - osoby stojące trzymają się uchwytów,

- osoby nie znajdują się pomiędzy ładunkiem a przednią ścianą przyczepy, a prędkość zespołu pojazdów nie przekracza 20 km/h.
- Do przewozu zwierząt należy stosować przyczepy przeznaczone do tego celu. W razie używania przyczep ogólnego przeznaczenia należy je przystosować do rodzaju transportowanych zwierząt.

Przewóz długich elementów

- Przy przewożeniu długich elementów tylną burtę należy zdjąć lub zamocować tak, aby nie zasłaniała tylnych świateł.
- Ponadto należy na końcach oznakować je zgodnie z przepisami ruchu drogowego.

Rozładunek

- Przed odłączeniem przyczepy od ciągnika należy unieruchomić ją hamulcem postojowym oraz za pomocą klinów (w przypadku przyczepy dwuosiowej klin tylko pod jedno koło tylnej osi – jeden z przodu, a drugi z tyłu koła).
- W przypadku przyczep wywrotek podczas podnoszenia skrzyni należy przestrzegać bezpiecznych odległości od linii energetycznych.
- Wzbronione jest dokonywanie wywrotu ładunku w kierunku pochylenia terenu oraz jazda z uniesioną skrzynią ładunkową.
- Niedopuszczalne jest przechylanie skrzyń ładunkowych przyczep wywrotek na jednym sworzniu lub przy całkowitym kącie wychylenia większym niż 50°.
- Integralnym elementem wpływającym na bezpieczeństwo eksploatowanej przyczepy jest mechaniczna blokada skrzyni przyczepy, która w każdym przypadku powinna być zastosowana, gdy prowadzone są prace pod uniesionymi skrzyniami przyczep bądź, gdy skrzynia przyczepy pozostaje na dłużej w pozycji uniesionej.
- Podczas prowadzenia prac wyładowczych przebywanie osób pomiędzy uniesioną skrzynią a konstrukcją przyczepy jest zabronione.

Wykonywanie napraw

- Przed rozpoczęciem prac pod uniesioną hydraulicznie skrzynią ładunkową przyczepy, należy za-

bezpieczyć ją dodatkową, odpowiednio wytrzymałą podporą.

- Nie wolno podierać podniesionej przyczepy przy użyciu kruchych elementów, takich jak np. cegły, czy pustaki.
- Demontaż koła może się odbywać tylko przy niezaladowanej przyczepie.

Dobre praktyki

Dobłą praktyką jest, żeby kierujący pojazdem:

- pamiętał o apteczce pierwszej pomocy, która powinna znajdować się w ciągniku,
- korzystał z drabin do wchodzenia i schodzenia z przyczepy.

Nie wolno!

- **Użytkować przyczepy dzieciom, osobom nieuprawnionym do kierowania ciągnikami rolniczymi z przyczepą, osobom nietrzeźwym lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.**
- **Wykorzystywać przyczepy niezgodnie z jej przeznaczeniem.**
- **Użytkować przyczepy w czasie jazdy z rozpiętymi i opuszczonymi burtami.**
- **Przewozić ludzi na błotnikach ciągnika, dyszlach, zaczepach, pomostach i w przyczepie.**
- **Wchodzić na przyczepę i schodzić z niej w trakcie jazdy.**
- **Pozostawiać kluczyków w stacyjce ciągnika po opuszczeniu kabiny.**
- **Prowadzić prac pod uniesioną i niezabezpieczoną skrzynią przyczepy.**

Należy pamiętać, że zespół pojazdów może składać się najwyżej z 3 pojazdów (ciągnik rolniczy i dwie przyczepy).

¹ § 52 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2013, poz. 951);

² art. 24 ust. 6 ustawy prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012, poz. 1137).